

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

Р І Ш Е Н Н Я

До протоколу № 54
від 03 лютого 2021 року

Про проект Закону України
“Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій
прав педагогічних та науково-педагогічних працівників
під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із
поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)”
(реєстр. № 3033а-1 від 14.09.2020)

Розглянувши проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” (реєстр. № 3033а-1 від 14.09.2020), внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю., Гнатенком В.С. та Солодом Ю.В., Комітет зазначає, що головним Комітетом щодо розгляду цього проекту Закону визначений Комітет з питань освіти, науки та інновацій.

У законопроекті шляхом внесення змін до ст. 57 Закону України “Про освіту”, розділу “ІІ “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)”, ст. 39 Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб” пропонується встановити додаткові соціальні гарантії педагогічним та науково-педагогічним працівникам державних та комунальних закладів освіти у зв’язку з виконанням ними професійних обов’язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб, а саме:

встановити доплати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладам освіти, які безпосередньо організують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), за рахунок фонду

боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками;

віднести захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника коронавірусною хворобою (COVID-19), що пов'язане з виконанням професійних обов'язків під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), до професійних захворювань;

поширити обов'язкове державне страхування на педагогічних та науково-педагогічних працівників державних та комунальних закладів освіти з наступними страховими виплатами (у разі захворювання на коронавірусну хворобу (COVID-19) – не менше 100 кратного розміру прожиткового мінімуму встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року; встановлення групи інвалідності протягом одного календарного року, що настала внаслідок захворювання коронавірусною хворобою (COVID-19) – 300 кратного розміру прожиткового мінімуму встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року; смерті працівника - у 750 кратному розмірі прожиткового мінімуму встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило низку зауважень. Зокрема, звернуло увагу на:

- складність доведення зв'язку захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника коронавірусною хворобою (COVID-19) з умовами праці;

- необхідність уточнення терміну “обмежувальні заходи”, адже в Законі України “Про захист населення від інфекційних хвороб” використовується термін “обмежувальні протиепідемічні заходи”, як медико-санітарні та адміністративні заходи, що здійснюються в межах осередку інфекційної хвороби з метою запобігання її поширенню (ст. 1 цього Закону);

- необхідність комплексного підходу до вирішення зазначеного питання, оскільки до переліку професій із високим ризиком розвитку коронавірусного захворювання як професійного, можливо включити й техніків медичного обладнання, фармацевтів, пожежників тощо;

- необхідність доопрацювання положення пп. 8-1, яким пропонується доповнити п. 8 розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” щодо додаткових доплат до заробітної плати “педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти, які безпосередньо організують освітній процес”. Неконструктивними виглядають доплати педагогічним працівникам, які організують, а не здійснюють або реалізують такий освітній процес;

- недостатність правових підстав для поширення дії ст. 39 Закону “Про захист населення від інфекційних хвороб” на педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти, професійна діяльність яких не пов'язана з контактом з інфекційними хворими, інфікованими матеріалами чи переносниками захворювань;

- вади техніко-юридичного характеру. За загальними вимогами законодавчої техніки у разі внесення змін до декількох законів, вони подаються у хронологічному порядку. Проте зазначені рекомендації у законопроекті не враховані.

Міністерство освіти і науки України у своєму експертному висновку також звертає увагу на те, що захворювання, отримане під час, але не внаслідок виконання професійних обов'язків, не є за своєю суттю професійним захворюванням. Окрім того, встановлення причинно-наслідкового зв'язку між захворюванням і фактом виконання вчителем/викладачем своїх професійних обов'язків видається майже неможливим, адже вчитель/викладач так само може пересуватися громадським транспортом, відвідувати лікарні, магазини, інші громадські установи і місця тощо. Захворювання вчителя/викладача може відбутися у тому числі через недотримання вчителем/викладачем встановлених обмежувальних і запобіжних заходів під час карантину.

За орієнтовними підрахунками Міністерства фінансів України, тільки на доплати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти, які безпосередньо організують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати до кінця 2020 року необхідно додатково 41,0 млрд. грн. Визначення додаткового обсягу видатків на обов'язкове державне страхування педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти унеможливлене у зв'язку з відсутністю прогнозованої кількості осіб, які захворіють, а також конкретних розмірів страхових внесків страхувальників.

Міністерство освіти і науки України також зазначило, що передбачені законопроектом "додаткові, до встановлених законодавством, доплати до заробітної плати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти, які безпосередньо організують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19)" потребуватимуть додаткового фінансування з бюджетів усіх рівнів у обсязі як фонд оплати праці галузі освіти на даний час.

Комітет з питань бюджету та Міністерство фінансів України у своїх висновках зазначили, що суб'єктом права законодавчої ініціативи всупереч вимогам частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України та частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не надано належного фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій змін до законодавчих актів щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

З урахуванням наведеного термін набрання чинності законом, визначений у законопроекті (з дня, наступного за днем його опублікування), не відповідає частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України, що встановлює вимоги щодо введення в дію законів України або їх окремих положень, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету).

За результатами розгляду Комітет з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроект № 3033а-1 має вплив на показники бюджетів (призведе до збільшення видатків державного та місцевих бюджетів). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року – не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Враховуючи викладене, а також рішення підкомітету з питань загальної середньої, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях від 18 січня 2021 року повернути законопроект 3033а-1 автору законодавчої ініціативи на доопрацювання, **Комітет вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Закону України “Про Регламент Верховної Ради України” проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)” (реєстр. № 3033а-1 від 14.09.2020), внесений народними депутатами України Королевською Н.Ю., Гнатенком В.С. та Солодом Ю.В., за результатами розгляду у першому читанні повернути суб’єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Доручити виступити від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України народному депутату України, Голові Комітету з питань освіти, науки та інновацій С.Бабак.

Голова Комітету

С.В. Бабак